

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Suomen osallistumisesta
Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan annetun
lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Suomen osallistumisesta Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Suomessa on lakiin perustuvat edellytykset osallistua tarvittaessa myös Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökonferenssin toimesta järjestettävään kansainväliseen rauhanturvaamistoimintaan.

Lain soveltamisalan laajentamisesta ja lain nimikkeen muuttamisesta johtuen ehdotetaan samassa yhteydessä tehtäväksi viittaustekninen tarkistus puolustusvoimista annettuun lakiin, sotilasrikoksia sääntelevään rikoslain 45 lu-

kuun, sotilasoikeudenkäyntilakiin sekä valtioneuvoston oikeuskanslerin ja eduskunnan oikeusasiamiehen tehtävien jaosta annettuun lakiin. Lisäksi rikoslaista ehdotetaan poistettavaksi vanhentuneena säännös, joka koskee julkisoikeudellisen palvelussuhteen perusteella puolustusvoimissa palvelevien henkilöiden eli värvätyjen kuulumista sotilasrikossäännösten soveltamisalan piiriin.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Laki Suomen osallistumisesta kansainväliseen rauhanturvaamistoimintaan

Suomen osallistumisesta Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan annettu laki (514/84), jäljempänä rauhanturvaamislaki, mahdollistaa suomalaisen sotilashenkilöstön osallistumisen ainoastaan Yhdistyneiden Kansakuntien (YK) käynnistämiin rauhanturvaamisoperaatioihin.

Rauhanturvaamistoiminta on laajenemassa koskemaan YK:n operaatioiden ohella entistä laajemmassa määrin myös YK:n peruskirjassa tarkoitettujen alueellisten järjestöjen ja järjestelyjen toimeenpanemia rauhanturvaamisoperaatioita. Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökonferenssin (ETYK) Helsingin huippukokouksessa heinäkuussa 1992 ETYK julistautui YK:n

peruskirjan 8 luvun mukaiseksi alueelliseksi järjestelyksi. Helsingin asiakirjassa päätettiin muodostaa ETYK:lle toimintavälineitä konfliktinestoa ja kriisinhallintaa varten. Kriisinhallinnan keskeisinä keinoina asiakirjassa mainitaan selvitys- ja raportointivaltuuskunnat sekä rauhanturvaamistoiminta.

ETYK:n rauhanturvaamistoiminnan tarkoituksena on Helsingin päätösten mukaan edistää rauhan ja vakauden ylläpitämistä poliittisten ratkaisujen löytämiseksi osanottajavaltioiden välisissä tai niiden sisäisissä konfliktitilanteissa. Tämä voisi tarkoittaa esimerkiksi tultaukojen tai yleisen järjestyksen ylläpitämistä tai joukkojen vetäytymisen tarkkailua. Humanitaarinen avustustoiminta tai pakolaisten auttaminen voisivat myös olla tällaista toimintaa. ETYK:n rauhanturvaamistoiminnassa on otettava huomioon YK:n toimivaltuudet sekä kaikkien osapuolten valmius yhteistyöhön. Operaatioiden toteutuksessa voidaan käyttää apuna

olemassa olevien järjestöjen ja instituutioiden voimavaroja.

Jotta Suomi voisi osallistua myös ETYK:n rauhanturvaamistoimintaan, ehdotetaan rauhanturvaamislain soveltamisalaa laajennettavaksi. Muilta osin lakia ei ole tarpeen tarkistaa, vaan sen säännökset soveltuvat sellaisinaan myös soveltamisalan laajentuessa.

Helsingin asiakirja heinäkuulta 1992 määrittelee ETYK:n rauhanturvaamistoiminnan yleiset johtosuhteet. Keskeinen vastuu on ETYK:n Neuvoston/Virkamieskomitean puheenjohtajalla, jonka apuna toimii kutakin operaatiota varten perustettava työryhmä. Kenttätasolla operaation komentajana toimii valtuuskunnan päällikkö puheenjohtajalle alistettuna. ETYK:n rauhanturvaamistoiminta rahoitetaan pääsääntöisesti ETYK:n vuosibudjetista. Virkamieskomitean asettaman vuosikiintiön ylittävät kustannukset katetaan konsensuksella vahvistettavien erityisjärjestelyin.

1.2. Laki puolustusvoimista

Puolustusvoimien tehtävänä on puolustusvoimista annetun lain (402/74) 2 §:n mukaan myötävaikuttaa Yhdistyneiden Kansakuntien käyttöön asetettavan valvontajoukon järjestelytoimiin. Suomalaiseen rauhanturvaamisorganisaatioon voi rauhanturvaamislain mukaan kuulua valvontajoukkojen lisäksi erillisiä valvontayksiköitä, sotilastarkkailijoita ja yksittäisiä henkilöitä. Koska rauhanturvaamislain soveltamisalaa laajennetaan mahdollistamalla Suomen osallistuminen myös ETYK:n käynnistämiin rauhanturvaamisoperaatioihin, puolustusvoimista annetun lain 2 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että pykälän 7 kohdassa puolustusvoimille säädetään tehtäväksi myötävaikuttaa Suomen osallistumiseen kansainvälisen rauhanturvaamistoiminnan järjestelyihin.

1.3. Rikoslaki

Sotilaita koskevat rikosoikeudelliset säännökset sisältyvät rikoslain 45 lukuun. Säännösten soveltamisalan piiriin on säädetty sotilasviroissa palvelevien sekä asevelvollisuutta suorittavien ja sotilasopetuslaitoksissa koulutettavien oppilaiden lisäksi kuulumaan myös julkisoikeudellisessa palvelussuhteessa puolustusvoimissa olevat henkilöt eli värvätyt. Kun värvätyt

tehtävät on sittemmin muutettu sotilasviroiksi, rikoslain 45 luvun 1 §:stä ehdotetaan poistettavaksi vanhentuneena näitä koskeva erillinen maininta.

Rikoslain sotilasrikoksia koskevien säännösten soveltamisalaa kuuluvat myös rauhanturvaamistehtävissä palvelevat henkilöt. Pykälän 2 momentissa on viitattu rauhanturvaamishenkilöstön osalta suomalaisesta valvontajoukosta annettuun lakiin (276/64), joka on kumottu 1 päivänä tammikuuta 1985 voimaan tulleella Suomen osallistumisesta Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan annetulla lailla. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä viitataan Suomen osallistumisesta kansainväliseen rauhanturvaamistoimintaan annettuun lakiin.

1.4. Sotilasoikeudenkäyntilaki

Sotilasoikeudenkäyntiä koskevat erityissäännökset muun muassa toimivaltaisesta tuomioistuimesta, asian vireilletulosta ja käsittelystä sekä muutoksenhausta sisältyvät sotilasoikeudenkäyntilakiin (326/83). Rikoslain 45 luvun sotilasrikosten lisäksi sotilasoikeudenkäyntiasiana käsitellään syytteet sotilasoikeudenkäyntilaisissa erikseen mainituista, muualla rikoslaissa rangaistaviksi säädettyistä teoista, mikäli ne ovat kohdistuneet puolustusvoimiin tai toiseen sotilaaseen. Sotilasoikeudenkäyntilain puolustusvoimia koskevia säännöksiä sovelletaan myös suomalaisissa valvontajoukoissa palveleviin henkilöihin.

Suomen osallistumisesta Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan annettuun lakiin tehtävät muutokset edellyttävät, että sotilasoikeudenkäyntilain soveltaminen suomalaisiin valvontajoukkoihin täsmennetään koskemaan Suomen osallistumisesta kansainväliseen rauhanturvaamistoimintaan annetussa laissa tarkoitettua rauhanturvaamisorganisaatiota.

1.5. Laki valtioneuvoston oikeuskanslerin ja eduskunnan oikeusasiamiehen tehtävien jaosta

Valtioneuvoston oikeuskanslerin ja eduskunnan oikeusasiamiehen tehtävien jaosta annetun lain (1224/90) 1 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla valtioneuvoston oikeuskansleri vapau-

tetaan valvomasta lain noudattamista muun muassa asiassa, joka koskee Suomen osallistumisesta Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan annetussa laissa tarkoitettua rauhanturvaamishenkilöstöä. Koska lain soveltamisalaa laajennetaan koskemaan YK:n lisäksi myös ETYK:n toimeenpanemaa rauhanturvaamistoimintaa, ehdotetaan valtioneuvoston oikeuskanslerin ja eduskunnan oikeusasiamiehen tehtävien jaosta annettua lakia muutettavaksi siten, että 1 §:n 1 momentin 1 kohdassa viitattaisiin Suomen osallistumisesta kansainväliseen rauhanturvaamistoimintaan annettuun lakiin.

2. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole organisatorisia eikä taloudellisia vaikutuksia.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä puolustusministeriössä yhteistoiminnassa ulkoasiainministeriön kanssa.

Ulkoasiainministeriö on antanut esityksestä lausunnon.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki Suomen osallistumisesta Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan

Lain nimike. Voimassa olevan lain nimike on yksilöity koskemaan Suomen osallistumista ainoastaan YK:n rauhanturvaamistoimintaan. Soveltamisalan laajentuessa on nimikettä muutettava. Jotta liitännäislakien muuttaminen ei jatkossa olisi tarpeen, vaikka rauhanturvaamistoiminta mahdollisesti laajenisi vielä YK:n ja ETYK:n ulkopuolelle, ehdotetaan lain nimike sellaiseksi, että se koskisi ylipäänsä Suomen osallistumista kansainväliseen rauhanturvaamistoimintaan.

1 §. *Soveltamisala.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että lakia sovelletaan YK:n rauhanturvaamistoimintaan osallistumisen lisäksi myös ETYK:n rauhanturvaamistoimintaan osallistumiseen.

2 §. *Organisaatio ja osallistumisesta päättäminen.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Suomi voi osallistua myös ETYK:n päätöksellä käynnistettävään rauhanturvaamistoimintaan asettamalla ETYK:n käyttöön valvontajoukkoja, erillisiä valvontayksiköitä, sotilastarkkailijoita ja yksittäisiä henkilöitä. Pykälästä ehdotetaan poistettavaksi rauhanturvaamistoiminnan toimielimiä koskeva ohjeellinen luettelo, joka on käytännössä osoittautunut täysin tarpeettomaksi.

3 §. *Organisaation alistussuhteet, sisäinen jär-*

jestys ja toimivalta. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi maininta ETYK:n rauhanturvaamistoiminnan alistussuhteista, jotka määräytyvät samalla tavoin kuin YK:n alaisen rauhanturvaamisorganisaation alistussuhteet.

4 §. *Osallistumisen kustannukset ja organisaation henkilömäärät.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että rauhanturvaamistoimintaan osallistumisesta aiheutuneiden kustannusten korvausten osalta noudatetaan samoja periaatteita sekä Suomen osallistumiseen YK:n että ETYK:n rauhanturvaamistoimintaan.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan rauhanturvaamistoimintaan osallistuvan henkilöstön kokonaismäärä rajattavaksi edelleenkin yhteensä enintään 2 000:nteen. Enimmäismäärä olisi voimassa siinäkin tapauksessa, että suomalaista henkilöstöä samanaikaisesti osallistuisi sekä YK:n että ETYK:n rauhanturvaamistoimintaan. Kun enimmäismäärää saatetaan joutua henkilöstövaihdosten yhteydessä ylittämään, ehdotetaan momenttiin lisättäväksi säännös siitä, ettei vaihtohenkilöstö sisälly edellä tarkoitettuun enimmäismäärään.

8 §. *Oikeudet ja velvollisuudet.* Pykälään ehdotetaan sisällytettäväksi sääntely ETYK:n oikeudesta määrätä henkilöstön palvelusvelvollisuuksista käynnistämissään rauhanturvaamisoperaatioissa.

18 a §. *Ryhmähenkivakuutus.* Pykälään ehdotetaan lisättäväksi säännös, joka koskee ETYK:n rauhanturvaamistoiminnassa sattu-

neessa kuolemantapauksessa mahdollisesti maksaman korvauksen yhteensovittua Suomen valtion kuolemantapauksen johdosta maksaman korvauksen kanssa. Lisäys vastaa Suomen valtion ja YK:n kuolemantapauksen johdosta maksamien korvausten yhteensovittusäännöstä.

1.2. Laki puolustusvoimista

1 §. Edellä yleisperusteluissa esitetyistä syistä ehdotetaan pykälän 7 kohtaa muutettavaksi siten, että puolustusvoimille säädetään velvollisuus myötävaikuttaa kaikkiin sellaisiin kansainvälisen rauhanturvaamistoiminnan järjestelyihin, joihin Suomi osallistuu.

1.3. Rikoslaki

1 §. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi yleisperusteluissa mainituista syistä siten, että sotilaita koskevasta määritelmästä poistetaan julkisoikeudellisen palvelussopimuksen perusteella puolustusvoimissa palvelevat sekä viitataan rauhanturvaamistoimintaan osallistuvan henkilöstön osalta Suomen osallistumisesta kansainväliseen rauhanturvaamistoimintaan annettuun lakiin.

1.4. Sotilasoikeudenkäyntilaki

2 §. Pykälän 4 momentin säännös sotilasoikeudenkäyntilain soveltamisesta suomalaisiin valvontajoukkoihin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan Suomen osallistumisesta kansainväliseen rauhanturvaamistoimintaan annetussa laissa tarkoitettuja rauhanturvaamisorganisaatioita.

1.5. Laki valtioneuvoston oikeuskanslerin ja eduskunnan oikeusasiamiehen tehtävien jaosta

1 §. Yleisperusteluissa esitetyistä syistä ehdotetaan, että eduskunnan oikeusasiamiehen toimivaltaan kuuluvan rauhanturvaamistoimintaa koskevan laillisuusvalvonnan osalta viitattaisiin Suomen osallistumisesta kansainväliseen rauhanturvaamistoimintaan annettuun lakiin.

2. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

Suomen osallistumisesta Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Suomen osallistumisesta Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan 29 päivänä kesäkuuta 1984 annetun lain (514/84) nimike, 1 §, 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentti, 4 ja 8 § ja 18 a §:n 2 momentti,
 sellaisina kuin niistä ovat 4 § osittain muutettuna 16 päivänä tammikuuta 1987 annetulla lailla (18/87) ja 18 a §:n 2 momentti 14 päivänä joulukuuta 1990 annetussa laissa (1148/90), seuraavasti:

Laki

Suomen osallistumisesta kansainväliseen rauhanturvaamistoimintaan

1 §

Sovelтамisala

Tätä lakia sovelletaan Suomen osallistumiseen Yhdistyneiden Kansakuntien (YK) ja Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökonferenssin (ETYK) rauhanturvaamistoimintaan.

2 §

Organisaatio ja osallistumisesta päättäminen

Suomi voi YK:n tai ETYK:n pyynnöstä osallistua kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämiseen asettamalla kussakin tapauksessa erikseen tehtävällä päätöksellä YK:n tai ETYK:n käyttöön rauhanturvaamisorganisaation eli valvontajoukkoja, erillisiä valvontayksiköitä, sotilastarkkailijoita ja yksittäisiä henkilöitä.

3 §

Organisaation alistussuhteet, sisäinen järjestys ja toimivalta

Rauhanturvaamisorganisaatio on toiminnallisesti YK:n tai ETYK:n ja muutoin puolustusministeriön alainen.

4 §

Osallistumisen kustannukset ja organisaation henkilömäärät

Suomi osallistuu rauhanturvaamistoimintaan siihen valtion talousarviossa ulkoasiainministeriön ja puolustusministeriön pääluokissa myönnettyjen määrärahojen rajoissa. Rauhanturvaamistoiminnasta Suomelle aiheutuneiden kustannusten korvausten laskuttamisessa noudatetaan YK:n tai ETYK:n yleisesti hyväksymiä periaatteita, jollei niiden kanssa ole erikseen muuta sovittu.

Rauhanturvaamishenkilöstön kokonaismäärä saa vaihtohenkilöstöä lukuunottamatta olla enintään 2 000 henkilöä.

8 §

Oikeudet ja velvollisuudet

Rauhanturvaamishenkilöstön oikeuksista ja velvollisuuksista on voimassa, mitä niistä tässä laissa säädetään tai tämän luvun säännösten nojalla määrätään. Rauhanturvaamishenkilöstön palvelusvelvollisuuksista on lisäksi voimassa, mitä niistä puolustusministeriö taikka YK:n tai ETYK:n asianomainen viranomainen 3 §:n 1 momentissa säädettyssä tarkoituksessa määrää.

18 a §

Ryhmähenkivakuutus

 Jos tässä laissa tarkoitettussa palvelussuhteessa olleen henkilön kuoltua hänen oikeudenomistajillaan on oikeus YK:n tai ETYK:n saman palvelussuhteen perusteella kuolemanta-

pauksesta maksamaan korvaukseen, 1 momentissa tarkoitettua tukea maksetaan vain siltä osin kuin se on YK:n tai ETYK:n maksamaa korvausta suurempi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
 kuuta 199 .

2.

Laki**puolustusvoimista annetun lain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan puolustusvoimista 31 päivänä toukokuuta 1974 annetun lain (402/74) 2 §:n 7 kohta seuraavasti:

2 §

Puolustusvoimien tehtävänä on:

Tämä laki tulee voimaan päivänä
 kuuta 199 .

 7) myötävaikuttaa järjestelytoimiin, jotka koskevat Suomen osallistumista kansainväliseen rauhanturvaamistoimintaan; sekä

3.

Laki**rikoslain 45 luvun 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain 45 luvun 1 §, sellaisena kuin se on 25 päivänä maaliskuuta 1983 annetussa laissa (321/83), seuraavasti:

1 §

Tämän luvun säännösten alaisia ovat sotilaat.

Sotilaita ovat:

- 1) puolustusvoimien sotilasviroissa palvelevat;
- 2) aseellisina tai aseettomina asevelvollisuuttaan suorittavat; sekä
- 3) puolustusvoimissa sotilasvirkaan koulutettavat oppilaat.

Sotilaita koskevia säännöksiä sovelletaan lisäksi rajavartiolaitoksessa sotilastehtävissä palveleviin sekä Suomen osallistumisesta kansainväliseen rauhanturvaamistoimintaan annetussa laissa (514/84) tarkoitettussa palveluksessa oleviin niin kuin siitä laissa erikseen säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
 kuuta 199 .

4.

Laki**sotilasoikeudenkäyntilain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 25 päivänä maaliskuuta 1983 annetun sotilasoikeudenkäyntilain (326/83) 2 §:n 4 momentti seuraavasti:

2 §

 Mitä 2 ja 3 momentissa säädetään puolustusvoimista, koskee soveltuvien kohdoin myös rajavartiolaitosta ja Suomen osallistumisesta kansainväliseen rauhanturvaamistoimintaan

annetussa laissa (514/84) tarkoitettua rauhanturvaamisorganisaatiota.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 199 .

5.

Laki**valtioneuvoston oikeuskanslerin ja eduskunnan oikeusasiamiehen tehtävien jaosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtioneuvoston oikeuskanslerin ja eduskunnan oikeusasiamiehen tehtävien jaosta 21 päivänä joulukuuta 1990 annetun lain (1224/90) 1 §:n 1 momentin 1 kohta seuraavasti:

1 §

Valtioneuvoston oikeuskansleri vapautetaan velvollisuudesta valvoa lain noudattamista sellaisissa eduskunnan oikeusasiamiehen toimivaltaan kuuluissa asioissa, jotka koskevat:

1) puolustusministeriötä hallitusmuodon 47 §:n 1 momentissa tarkoitettuja asioita lukuunottamatta, puolustusvoimia, rajavartiolai-

 tosta ja Suomen osallistumisesta kansainväliseen rauhanturvaamistoimintaan annetussa laissa (514/84) tarkoitettua rauhanturvaamishenkilöstöä sekä sotilasoikeudenkäyntiä;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 199 .

Helsingissä 25 päivänä tammikuuta 1993

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Puolustusministeri *Elisabeth Rehn*

1.

Laki

Suomen osallistumisesta Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Suomen osallistumisesta Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan 29 päivänä kesäkuuta 1984 annetun lain (514/84) nimike, 1 §, 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentti, 4 ja 8 § ja 18 a §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 4 § osittain muutettuna 16 päivänä tammikuuta 1987 annetulla lailla (18/87) ja 18 a §:n 2 momentti 14 päivänä joulukuuta 1990 annetussa laissa (1148/90), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Laki

Suomen osallistumisesta Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan Suomen osallistumiseen Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan.

2 §

Organisaatio ja osallistumisesta päättäminen

Suomi voi Yhdistyneiden Kansakuntien pyynnöstä osallistua kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämiseen asettamalla kussakin tapauksessa erikseen tehtävällä päätöksellä Yhdistyneiden Kansakuntien käyttöön rauhanturvaamisorganisaation eli valvontajoukkoja, erillisiä valvontayksiköitä, sotilastarkkailijoita sekä yksittäisiä henkilöitä *toimaan Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoiminnan johto-, valvonta- tai muussa toimielimessä.*

3 §

Organisaation alistussuhteet, sisäinen järjestys ja toimivalta

Rauhanturvaamisorganisaatio on toiminnallisesti Yhdistyneiden Kansakuntien ja muutoin puolustusministeriön alainen.

Laki

Suomen osallistumisesta kansainväliseen rauhanturvaamistoimintaan

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan Suomen osallistumiseen Yhdistyneiden Kansakuntien (*YK*) ja Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökongressin (*ETYK*) rauhanturvaamistoimintaan.

2 §

Organisaatio ja osallistumisesta päättäminen

Suomi voi *YK:n tai ETYK:n* pyynnöstä osallistua kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämiseen asettamalla kussakin tapauksessa erikseen tehtävällä päätöksellä *YK:n tai ETYK:n* käyttöön rauhanturvaamisorganisaation eli valvontajoukkoja, erillisiä valvontayksiköitä, sotilastarkkailijoita ja yksittäisiä henkilöitä.

3 §

Organisaation alistussuhteet, sisäinen järjestys ja toimivalta

Rauhanturvaamisorganisaatio on toiminnallisesti *YK:n tai ETYK:n* ja muutoin puolustusministeriön alainen.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

Osallistumisen kustannukset ja organisaation henkilömäärät

Osallistumisen kustannukset ja organisaation henkilömäärät

Suomi osallistuu rauhanturvaamistoimintaan siihen valtion tulo- ja menoarviossa ulkoasiainministeriön ja puolustusministeriön pääluokissa myönnettyjen määrärahojen rajoissa. Rauhanturvaamistoiminnasta Suomelle aiheutuneiden kustannusten korvausten laskuttamisessa noudatetaan Yhdistyneiden Kansakuntien yleisesti hyväksymiä periaatteita, jollei sanotun järjestön kanssa ole erikseen muuta sovittu.

Rauhanturvaamisorganisaation kokoonpanoihin saa kuulua yhteensä enintään 2 000 henkilöä.

Suomi osallistuu rauhanturvaamistoimintaan siihen valtion *talousarviossa* ulkoasiainministeriön ja puolustusministeriön pääluokissa myönnettyjen määrärahojen rajoissa. Rauhanturvaamistoiminnasta Suomelle aiheutuneiden kustannusten korvausten laskuttamisessa noudatetaan *YK:n tai ETYK:n* yleisesti hyväksymiä periaatteita, jollei *niiden* kanssa ole erikseen muuta sovittu.

Rauhanturvaamishenkilöstön kokonaisuus saa *vaihto*henkilöstöä lukuunottamatta olla enintään 2 000 henkilöä.

8 §

8 §

Oikeudet ja velvollisuudet

Oikeudet ja velvollisuudet

Rauhanturvaamishenkilöstön oikeuksista ja velvollisuuksista on voimassa, mitä niistä on tässä laissa säädetty taikka tämän luvun säännösten nojalla määrätty. Rauhanturvaamishenkilöstön palvelusvelvollisuuksista on lisäksi voimassa, mitä niistä puolustusministeriö tai Yhdistyneiden Kansakuntien asianomainen viranomaisena 3 §:n 1 momentissa säädettyssä tarkoituksessa määrää.

Rauhanturvaamishenkilöstön oikeuksista ja velvollisuuksista on voimassa, mitä niistä tässä laissa *säädetään* taikka tämän luvun säännösten nojalla *määrätään*. Rauhanturvaamishenkilöstön palvelusvelvollisuuksista on lisäksi voimassa, mitä niistä puolustusministeriö *taikka YK:n tai ETYK:n* asianomainen viranomaisena 3 §:n 1 momentissa säädettyssä tarkoituksessa määrää.

18 a §

Ryhmähenkivakuutus

Jos tässä laissa tarkoitettu palvelussuhteessa olleen henkilön kuoltua hänen oikeudenomistajillaan on oikeus Yhdistyneiden Kansakuntien saman palvelussuhteen perusteella kuolemantapauksesta maksamaan korvaukseen, 1 momentissa tarkoitettua tukea maksetaan vain siltä osin kuin se on Yhdistyneiden Kansakuntien maksamaa korvausta suurempi.

Jos tässä laissa tarkoitettu palvelussuhteessa olleen henkilön kuoltua hänen oikeudenomistajillaan on oikeus *YK:n tai ETYK:n* saman palvelussuhteen perusteella kuolemantapauksesta maksamaan korvaukseen, 1 momentissa tarkoitettua tukea maksetaan vain siltä osin kuin se on *YK:n tai ETYK:n* maksamaa korvausta suurempi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

2.

Laki**puolustusvoimista annetun lain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan puolustusvoimista 31 päivänä toukokuuta 1974 annetun lain (402/74) 2 §:n 7 kohta seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

2 §

Puolustusvoimien tehtävänä on:

7) myötävaikuttaa Yhdistyneiden Kansakuntien käyttöön asetettavan valvontajoukon järjestelytoimiin; sekä

7) myötävaikuttaa *järjestelytoimiin, jotka koskevat Suomen osallistumista kansainväliseen rauhanturvaamistoimintaan; sekä*

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

3.

Laki**rikoslain 45 luvun 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain 45 luvun 1 §, sellaisena kuin se on 25 päivänä maaliskuuta 1983 annetussa laissa (321/83), seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

1 §

Tämän luvun säännösten alaisia ovat sotilaat.

Tämän luvun säännösten alaisia ovat sotilaat.

Sotilaita ovat:

Sotilaita ovat:

1) puolustusvoimien sotilasviroissa *tai -toimissa* palvelevat;

1) puolustusvoimien sotilasviroissa palvelevat;

2) *julkisoikeudellisen palvelussopimuksen perusteella puolustusvoimissa* palvelevat;

2) aseellisina tai aseettomina asevelvollisuuttaan suorittavat; sekä

3) aseellisina tai aseettomina asevelvollisuuttaan suorittavat; sekä

3) *puolustusvoimissa* sotilasvirkaan koulutettavat oppilaat.

4) sotilasopetuslaitoksissa sotilasvirkaan *tai -toimeen* koulutettavat oppilaat.

Sotilaita koskevia säännöksiä sovelletaan lisäksi rajavartiolaitoksessa sotilastehtävissä pal-

Sotilaita koskevia säännöksiä sovelletaan lisäksi rajavartiolaitoksessa sotilastehtävissä pal-

Voimassa oleva laki

veleihin sekä suomalaisesta valvontajoukosta annetussa laissa (276/64) tarkoitetussa palveluksessa oleviin niin kuin siitä laissa on erikseen säädetty.

Ehdotus

veleihin sekä *Suomen osallistumisesta kansainväliseen rauhanturvaamistoimintaan annetussa laissa (514/84)* tarkoitetussa palveluksessa oleviin niin kuin siitä laissa erikseen säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

4.

Laki

sotilasoikeudenkäyntilain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 25 päivänä maaliskuuta 1983 annetun sotilasoikeudenkäyntilain (326/83) 2 §:n 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Mitä 2 ja 3 momentissa on säädetty puolustusvoimista, koskee soveltuvin kohdin myös rajavartiolaitosta ja suomalaista valvontajoukkoa.

Mitä 2 ja 3 momentissa *säädetään* puolustusvoimista, koskee soveltuvin kohdin myös rajavartiolaitosta ja *Suomen osallistumisesta kansainväliseen rauhanturvaamistoimintaan annetussa laissa (514/84)* tarkoitettua rauhanturvaamisorganisaatiota.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

5.

Laki**valtionevoston oikeuskanslerin ja eduskunnan oikeusasiamiehen tehtävien jaosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan valtionevoston oikeuskanslerin ja eduskunnan oikeusasiamiehen tehtävien jaosta 21 päivänä joulukuuta 1990 annetun lain (1224/90) 1 §:n 1 momentin 1 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Valtionevoston oikeuskansleri vapautetaan velvollisuudesta valvoa lain noudattamista sellaisissa eduskunnan oikeusasiamiehen toimivaltaan kuuluvissa asioissa, jotka koskevat:

1) puolustusministeriötä hallitusmuodon 47 §:n 1 momentissa tarkoitettuja asioita lukuunottamatta, puolustusvoimia, rajavartiolaitosta ja Suomen osallistumisesta Yhdistyneiden Kansakuntien rauhanturvaamistoimintaan annetussa laissa (514/84) tarkoitettua rauhanturvaamishenkilöstöä sekä sotilasoikeudenkäyntiä;

1) puolustusministeriötä hallitusmuodon 47 §:n 1 momentissa tarkoitettuja asioita lukuunottamatta, puolustusvoimia, rajavartiolaitosta ja Suomen osallistumisesta *kansainväliseen* rauhanturvaamistoimintaan annetussa laissa (514/84) tarkoitettua rauhanturvaamishenkilöstöä sekä sotilasoikeudenkäyntiä;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 . _____